en tjenestemands fortjenester henhører under det frie skøn, der tilkommer administrationen, vil Domstolen således ikke i forbindelse med sin efterprøvelse kunne tage hensyn til de sagkyndige erklæringer, som fremlægges for at godtgøre sådanne fortjenester, eller bestemme, at der skal indhentes sagkyndige erklæringer.

2. Vedtægtens artikel 4, stk. 2, som vedrører den interne bekendtgørelse af ledige stillinger, skal ses i sammenhæng med vedtægtens artikel 29, stk. 1, som foreskriver, i hvilken rækkefølge institutionen skal undersøge de forskellige muligheder for at besætte ledige stillinger, hvorved Fællesskabets ansatte har fortrinsret frem for ansøgere udefra. Da denne bestemmelse har til formål at beskytte interesserne hos dem, der i forvejen er ansat ved institutionen, kan ansøgere udefra ikke påberåbe sig, at bestemmelsen er overtrådt, således at en prøveansat tjenestemand, som placeres i en anden stilling end den i stillingsopslaget omhandlede, ikke kan gøre gældende, at hans placering er ulovlig.

3. Vedtægtens artikel 34, stk. 1, udelukker ikke ansættelsesmyndigheden fra, med den prøveansatte tjenestemands samtykke, at forlænge hans prøvetid under fravigelse af nævnte bestemmelse for at give den pågældende yderligere en chance for at dokumentere sine faglige kvalifikationer, når dette ikke var sket under den normale prøvetid. Da der foreligger en beslutning, som indebærer en af adressaten frivilligt accepteret fordel, er den pågældende afskåret fra at påberåbe sig en eventuel uregelmæssighed.

RETSMØDERAPPORT
i sag 75/85 *

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

1. Sagsøgeren, V. R., som har afgangseksamen i fysik fra universitetet i Rom, og som har specialiseret sig i statistik ved Polyteknicum i Lausanne, bestod udvælgelsesprøverne KOM/A/143 og KOM/A/313, som Kommissionen afholdt med henblik på ansættelse af sagsbehandlende statistikere og økonomer. Ved meddelelse om ledig stilling nr. KOM/305/82 bekendtgjorde Kommissionen i 1982, at en stilling i lønklasse A 7/A 6 var ledig i den særlige tjeneste »Fællesskabslån: udvikling af fællesskabsinstrumenter«, som henhører under generaldirektoratet Økonomiske og finansielle spørgsmål, direktoratet »Økonomiske strukturer og fællesskabsinterventioner«.

I meddelelsen var arbejdsområdet beskrevet på følgende måde:

»Udførelse efter almindelige retningslinjer af planlægnings- og undersøgelsesopgaver på området for økonomisk analyse, navnlig vedrørende:

* Processprog: Italiensk.

— undersøgelse af anvendelsesområdet for Fællesskabets låne- og udlånsinstrumenter, navnlig området for NFI« [dvs. nye fællesskabsinstrumenter].

De for stillingen nødvendige kvalifikationer var beskrevet således:

»1) Kundskaber svarende til en universitetsuddannelse, afsluttet med et eksamensbevis, eller faglig erfaring på tilsvarende niveau;

2) teoretiske kundskaber i generel økonomisk analyse;

3) kendskab til problemer vedrørende driftsøkonomi;

4) kundskaber inden for området for bankteknik;

5) erfaring af betydning for stillingen.«

Ved beslutning af 2. august 1983 udnævnte Kommissionen, med virkning fra 15. juli 1983, R. til prøveansat tjenestemand i lønklasse A 6 ved generaldirektorat II, direktorat B, 4. kontor, dvs. den særlige tjeneste, som er nævnt ovenfor. Dagen før, altså den 1. august 1983, havde Kommissionen imidlertid besluttet, også med virkning fra 15. juli 1983, at overføre stillingen og dennes indehaver til direktorat C »Makroøkonomisk analyse og politik«, 4. kontor: »Prognoser på mellemlang sigt« (inden for samme generaldirektorat »Økonomiske og finansielle spørgsmål«).

Vedrørende sagsøgerens arbejde i den prøvetid på ni måneder, som er foreskrevet i tjenestemandsvedtægtens artikel 34, blev der udfærdiget en udtalelse ved prøvetidens udløb, som er dateret den 21. marts 1984.

I udtalelsen anføres det, at R. ikke som helhed er i besiddelse af de kvalifikationer, som er nødvendige for at varetage de med stillingen forbundne opgaver, om end det anerkendes, at han har en god opfattelses- og tilpasningsevne, dømmekraft og initiativ, gode evner med hensyn til tilrettelæggelse samt ansvarsbevidsthed. Han skønnes imidlertid ikke at have de til stillingen nødvendige kundskaber. Vedrørende arbejdsindsatsen udtales det, at han har den nødvendige hurtighed i arbejdets udførelse, men at arbejdets kvalitet er utilstrækkelig.

Udtalelsen var uddybet med en helhedsbedømmelse, hvori det blandt andet hedder: »[R.] har utvivlsomt gode kundskaber i matematisk statistik og teknisk analyse af data«, men »[hans] kundskaber inden for makroøkonomi er imidlertid meget begrænsede, og hans evne til at udarbejde notater har vist sig at være utilstrækkelig«.

Af de nævnte grunde anbefaledes det i udtalelsen, at sagsøgeren blev afskediget ved tjenestetidens udløb.

Ved skrivelse af 18. april 1984 meddelte administrationen sagsøgeren, at den under hensyn til udtalelsen ved prøvetidens udløb var nødt til at indstille ham til afskedigelse. I betragtning af sagsøgerens bemærkninger og visse af de forhold, der var fremhævet af hans overordnede, ville man imidlertid give ham endnu en chance for at bevise sine faglige evner ved at lade ham foretage en »sammenlignende statistisk analyse«, som skulle udføres inden for en periode på tre måneder med udløb den 15. juli 1984. Heri samtykkede sagsøgeren.

Det nærmere indhold af den undersøgelse, sagsøgeren skulle foretage, blev meddelt ham af administrationen i en skrivelse af 25.

april 1984. Undersøgelsen lød: »Kontrol af data vedrørende en undersøgelse af udenrigshandelen« og havde til formål

»på grundlag af databankerne VISA (Eurostat) og Volimex (GD II)

— at foretage en beskrivende analyse af data i NACE-CLIO (23 brancher) udtrykt i løbende priser, med geografisk fordeling (internt, eksternt og på verdensplan)

— at sammenligne de to datamængder

— at analysere de justeringer, der er foretaget inden for rammerne af »BDS«[1]

— at søge at forklare forskellene

— at fremsætte forslag til forbedring.

Der kan tillige fremsættes forslag om anvendelse af disse data i forbindelse med andre projekter (»BDS« ved Det statistiske Kontor og prisindeks ved GD II)«.

Den 10. juli 1984 afgav sagsøgerens »tutorer« en udtalelse vedrørende den af sagsøgeren foretagne undersøgelse. Heri anførte de først, at

»R. har de nødvendige teoretiske kundskaber til at udføre en undersøgelse af den nævnte art; han har udnyttet og forstået de oplysninger, han har fået stillet til rådighed;

han har søgt at foreslå løsninger på det forelagte problem«.

Dog måtte der også konstateres

»manglende evne til sammenfatning, hvilket giver sig udtryk i, at han har vanskeligt ved at skelne væsentligt fra uvæsentligt og at slå ned på de vigtigste punkter. Navnlig drukner vigtige konklusioner ofte i selve teksten, og forholdsvis uvæsentlige punkter behandles udførligt;

på grund af manglende overblik er han ude af stand til, på grundlag af de statistiske oplysninger, at forstå betydningen af de observerede fænomener;

han anvender en overdreven videnskabelig sprogbrug, som er vanskelig at forstå, selv for de brugere, som denne form for notater normalt henvender sig til. Navnlig har en læser, der ikke i forvejen kender problematikken, ikke mulighed for, på grundlag af undersøgelsens konklusioner at forstå problemet og dets betydning, ligesom det ikke er muligt at opnå praktiske resultater af undersøgelsen«.

Ansættelsesmyndigheden besluttede herefter den 19. juli 1984 at afskedige sagsøgeren med virkning fra 31. august 1984. Den henviste herved navnlig til følgende:

»... Det fremgår af udtalelsen ved prøvetidens udløb og af den bedømmelse, der er foretaget af R.'s kvalifikationer og arbejdsindsats, at hans evner anses for 'utilstrækkelige' på følgende punkter:

A — evne til at udføre de med arbejdet forbundne opgaver,

B.1 — arbejdets kvalitet.

... Bedømmelserne bekræftes af udtalelsen vedrørende den undersøgelse, som R. fik til opgave at udføre under den forlængede prøvetid.

... Det fremgår således af udtalelserne, at R. ikke ses at have tilstrækkelige faglige kvalifikationer til at blive fastansat i den til hans stilling svarende lønklasse.«

Den 8. august 1984 indgav sagsøgeren i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, en klage over beslutningen om afskedigelse, hvori han navnlig gjorde gældende, at bedømmelsen af hans arbejde var præget af åbenbare vildfarelser.

Ved beslutning af 13. december 1984 afviste Kommissionen sagsøgerens klage som ubegrundet.

1 — Banque de données structurelles.

2. Ved stævning af 20. marts 1985, registreret på Domstolens justitskontor den 21. marts 1985, har sagsøgeren anlagt den foreliggende sag.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen, tredje afdeling, besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— principalt: annullation af de beslutninger, ved hvilke Kommissionen har bragt R.'s ansættelse til ophør med virkning fra den 31. august 1984, navnlig beslutning nr. 005235 af 13. december 1984, hvorved Kommissionen afviste R.'s klage over afskedigelsen, samt annullation af samtlige retsakter vedtaget til forberedelse af nævnte beslutninger;

— subsidiært tilpligtes Kommissionen at ændre de anfægtede beslutningers begrundelse således, at de ikke er ærekrænkende for sagsøgeren;

— under alle omstændigheder tilpligtes Kommissionen at betale sagsøgeren en af Domstolen fastsat erstatning for den økonomiske og ikke-økonomiske skade, som de anfægtede beslutninger har forvoldt sagsøgeren;

— Kommissionen tilpligtes under alle omstændigheder at betale sagens omkostninger.

Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— frifindelse i det hele;

— afgørelse vedrørende sagens omkostninger træffes i henhold til de herom gældende bestemmelser.

III — Parternes anbringender og argumenter

1. *Anbringendet om tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter*

a) *Sagsøgeren* har gjort gældende, at der for det første foreligger en tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter, navnlig en selvmodsigende begrundelse og en åbenbar vildfarelse. Sagsøgeren gennemgår i den forbindelse udtalelserne af 21. marts 1984 og 10. juli 1984, som beslutningen om afskedigelse er truffet på grundlag af.

Vedrørende udtalelsen ved prøvetidens udløb af 21. marts 1984 kritiserer sagsøgeren for det første Kommissionen for ikke at have angivet, hvilke kundskaber der var nødvendige for at udføre det arbejde, hvortil sagsøgeren fandtes ukvalificeret. For det andet finder han, at Kommissionen ikke med rette kan bebrejde ham at mangle evne til at udfærdige notater, når den ikke præciserede sine ønsker i henseende til notaternes form.

Om udtalelsen af 10. juli 1984 bemærker sagsøgeren, at han heri foreholdes at mangle evne til sammenfatning, men at den opgave, han var blevet bedt om at udføre, gik ud på at foretage »en sammenlignende analyse« og ikke nogen »syntese« af det forelagte problem. I øvrigt fremgår det af en sagkyndig erklæring fra en videnskabelig medarbejder ved universitet i Rom, R. Coppi, som er vedlagt stævningen, at der er lykkedes sagsøgeren at finde frem til »en nøgle til forståelse«, som »i meget høj grad letter analysen, idet den afdækker ganske få forhold, hvis indbyrdes samspil udgør den væsentligste kilde til de pågældende divergenser mellem de to statistiske systemer«.

Også bemærkningen om sagsøgerens videnskabelige sprogbrug er fejlagtig og selvmodsigende. Bortset fra, at administrationen stempler noget som en fejl, der tværtimod er

værdifuldt, finder sagsøgeren, at dette spørgsmål må ses på baggrund af det forelagte problems komplicerede karakter. Den af sagsøgeren anvendte sprogbrug var i hvert fald ikke specielt teknisk, hvilket godtgøres af en sagkyndig erklæring fra en videnskabelig medarbejder ved universitetet i Rom, La Bruna, som ligeledes er vedføjet stævningen som bilag.

Med henblik på at finde yderligere støtte for det anførte har sagsøgeren anmodet om, at Domstolen indhenter en sagkyndig udtalelse vedrørende »undersøgelsens videnskabelige kvalitet«.

b) *Kommissionen* har indledningsvis gjort gældende, at udvælgelsesprøverne skal sikre, at ansøgerne udvælges efter generelle og forudsigende kriterier, mens prøvetiden skal gøre det muligt for administrationen at foretage en mere konkret bedømmelse af den ansattes evne til at udføre et bestemt arbejde. Administrationen skal foretage en helhedsbedømmelse af den prøveansatte tjenestemand; den foretages efter et vidt skøn og kan desuden ikke blive resultatet af en simpel opstilling af de forskellige positive og negative vurderinger. Er der blot én negativ vurdering, kan denne nemlig medføre, at en fastansættelse ikke kan anses for at være i tjenestens interesse, såfremt den prøveansatte ikke er fuldt ud egnet til at udføre de særlige opgaver, som han har fået tildelt.

I den foreliggende sag fremgår det af udtalelsen ved prøvetidens udløb, at sagsøgeren nok har særdeles gode kundskaber i matematisk statistik og teknisk analyse af data, men at han mangler evne til at udføre de med hans stilling forbundne opgaver og navnlig ikke har de nødvendige kundskaber inden for området for økonomisk politik. Desuden fremgår det af udtalelsen, at arbejdet ikke havde den fornødne kvalitet, og at han ikke viste at have de nødvendige kvalifikationer til i tilstrækkeligt omfang at kunne integrere sig som medarbejder inden for direktoratets væsentligste arbejdsområde.

Kommissionen bestrider endvidere, at der er modstrid mellem udtalelsen af 10. juli 1984 og den opgave, administrationen bad ham udføre. Formålet med den pågældende undersøgelse var ikke blot at analysere en række data, men også at »forklare forskellene« og at »fremsætte forslag til forbedring«. I betragtning af de opgaver, der påhviler den pågældende tjenestegren, må det anses for utænkeligt, at man beder en ansat om at foretage en analyse uden at nå frem til konkrete resultater.

Endelig bekræfter også sagsøgerens manglende fremstillingsevne (overdreven anvendelse af videnskabelig sprogbrug) at han ikke har de fornødne kvalifikationer til et arbejde som sagsbehandler, idet et sådant kræver en særlig udtryksform.

For så vidt angår den sagkyndige erklæring, sagsøgeren har indhentet vedrørende undersøgelsens videnskabelige kvalitet, anfører Kommissionen, at erklæringen er uden relevans, fordi arbejdets videnskabelige kvalitet ikke er det eneste, som er afgørende; evnen til at udføre en bestemt form for arbejde i en offentlig administration er også vigtig. Desuden griber en udenforstående sagkyndig erklæring ind på et område, hvor der tilkommer institutionerne et frit skøn.

2. *Anbringendet om tilsidesættelse af vedtægten og af ligebehandlingsprincippet*

a) *Sagsøgeren* har endvidere gjort gældende, at vedtægtens artikler 4 og 34 samt forbudet mod ligebehandlingsprincippet er tilsidesat.

Det var nemlig i strid med vedtægtens artikel 4, stk. 2, at placere ham ved generaldirektorat II, direktorat C, 4. kontor (»Prognoser på mellemlang sigt«) i stedet for den særlige tjeneste ved generaldirektorat II, direktorat B, 4. kontor (»Fællesskabslån: udvikling af fællesskabsinstrumenter«) (denne sidste stilling var

genstanden for meddelelse om ledig stilling nr. KOM/305/82). Bestemmelsen kræver, at »enhver ledig stilling i en institution skal bekendtgøres for denne institutions personale, så snart ansættelsesmyndigheden har besluttet, at stillingen skal besættes«. Da sagsøgeren fra begyndelsen af var blevet placeret i GD II — C-4, var beslutningen af 2. august 1983 om at overføre ham til den særlige tjeneste ved GD II — B-4 rent fiktiv.

Den af administrationen anvendte procedure er endvidere i strid med det principielle krav om ligebehandling, da en prøveansat tjenestemand, som forflyttes, bliver nødt til at aflægge sin prøvetid i en anden stilling end den, stillingsopslaget drejede sig om, og som måske i mindre grad stemmer med hans evner. Herved stilles han ringere end en prøveansat tjenestemand, der ikke forflyttes.

Sagsøgeren anfører videre, at forlængelsen af hans prøvetid var i strid med vedtægtens artikel 34, stk. 1, 1. afsnit, hvorefter »prøvetiden er ni måneder for tjenestemænd i kategori A«. Der foreligger hermed et ufravigeligt påbud. Endvidere følger det af ligebehandlingsprincippet, at alle tjenestemænd i samme lønklasse skal gennemgå en prøvetid af samme længde.

Dette bekræftes af artikel 34, stk. 1, 2. afsnit, som lyder: »hvis tjenestemanden i løbet af sin prøvetid som følge af sygdom eller ulykke forhindres i at udøve sit hverv i et tidsrum af mindst en måned, kan ansættelsesmyndigheden forlænge prøvetiden med et tilsvarende tidsrum«. En sådan undtagelsesbestemmelse er uden mening, såfremt administrationen skønsmæssigt kan forlænge prøvetiden. Desuden fremgår det af bestemmelsen, at prøvetiden kun kan forlænges med det formål at sikre et sammenfald med den faktiske tjenesteperiode, og at administrationens beslutning om at afskedige en prøveansat tjenestemand eller fastansætte ham udelukkende må baseres på en udtalelse vedrørende den faktisk tilbagelagte tjenestetid.

Den omstændighed, at sagsøgeren var indforstået med at gennemgå en forlænget prøvetid, ændrer ikke herved, da hans samtykke ikke kan anses for frivilligt afgivet, men i det væsentlige har været bestemt af det underordnelsesforhold, han befandt sig i i forhold til administrationen, som allerede på det tidspunkt havde tilkendegivet at ville afskedige ham.

b) Vedrørende placeringen af sagsøgeren i GD II — C-4, anfører *Kommissionen*, at vedtægtens artikel 4 blot foreskriver, at ledige stillinger skal bekendtgøres internt; den tager ikke sigte på ansøgere udefra, som er optaget på egnethedslisten. Administrationen råder over en legitim beføjelse til i tjenestens interesse at omfordele de forhåndenværende stillinger mellem de enkelte tjenestegrene. Desuden havde sagsøgeren kendskab til sin placering gennem de samtaler og øvrige kontakter, han havde med sine overordnede.

Det tilføjes, at uanset om sagsøgeren antages at have fornøden retlig interesse i et sagsanlæg, burde han have anfægtet selve udnævnelsen og ikke beslutningen om afskedigelse.

Under alle omstændigheder opfyldte sagsøgeren ikke de kvalifikationer, som krævedes ifølge meddelelsen om den ledige stilling, hvorefter han skulle have kundskaber dels i nationaløkonomisk analyse og driftsøkonomiske problemer, dels i bankteknik.

Vedrørende anbringendet om den forlængede prøvetid bemærker Kommissionen, at administrationen ikke er afskåret fra af billighedsgrunde at give tjenestemænd en gunstigere retsstilling end efter vedtægten. I det foreliggende tilfælde gav Kommissionen sagsøgeren endnu en chance for at bevise sine faglige evner, og dette tilbud accepterede sagsøgeren desuden skriftligt og fuldstændig frivilligt.

Vedtægtens artikel 34, stk. 1, 2. afsnit, støtter ligefrem Kommissionens opfattelse. Bestemmelsens formål er nemlig at undgå, at en prøveansat tjenestemand på grund af sygdom eller ulykke får kortere tid til at bevise sine faglige evner end den foreskrevne periode på ni måneder. Bestemmelsen er ikke til hinder for at forlænge prøvetiden, når dette sker for at sikre en mere dybtgående vurdering til gunst for den pågældende tjenestemand, der i modsat fald skulle have været afskediget i henhold til udtalelsen ved prøvetidens udløb.

3. *Erstatningspåstanden*

a) Til støtte for erstatningskravet har *sagsøgeren* anført, at beslutningen om at afskedige ham har skadet ham i to henseender.

For det første, fordi administrationens bedømmelse af hans arbejde er ærekrænkende og derved kan skade hans faglige omdømme. For det andet, fordi den forsinkelse, der indtrådte med afklaringen af hans tjenstlige stilling på grund af prøvetidens forlængelse uberettiget holdt ham hen i uvished, hvorved han blev forhindret i at finde andet arbejde.

Sagsøgeren tilføjer i den forbindelse, at selv en gyldig beslutning kan påføre administrationen et ansvar, såfremt den er vedtaget under specielle og chikanøse omstændigheder.

b) Heroverfor har *Kommissionen* anført, at en række betingelser almindeligvis skal være opfyldt for at statuere erstatningsansvar; sagsøgeren skal godtgøre, *at* retsakten er ulovlig, *at* der er lidt et tab, og *at* der er årsagsforbindelse mellem retsakten og tabet. Ingen af disse betingelser er opfyldt her.

Hvad angår de om sagsøgeren afgivne udtalelser, præciserer Kommissionen, at den ikke på noget tidspunkt har bestridt sagsøgerens kvalifikationer som statistiker og forsker, men har begrænset sig til at tilkendegive som sin opfattelse, at hans kvalifikationer ikke stod mål med de krav, der stilles ved behandlingen af sager i det offentlige. I øvrigt indeholder en beslutning om afskedigelse i sagens natur visse negative udtalelser om den pågældendes faglige kvalifikationer, som kan påføre ham visse orienteringsvanskeligheder. Kommissionen kan dog garantere sagsøgeren, at beslutningen om afskedigelse og udtalelsen ved prøvetidens udløb er omgærdet med streng fortrolighed.

Hvad endelig angår udsagnet om, at sagsøgeren uberettiget har været holdt hen i uvished på grund af prøvetidens forlængelse, fremhæver Kommissionen, at sagsøgeren frivilligt accepterede en forlænget prøvetid, og at de skadevirkninger, som dette måtte have haft for sagsøgeren, følgelig beror på hans egen adfærd.

U. Everling
Refererende dommer